

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K., za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Velik javen shod v Žalcu

narodnih kmečkih volilcev savinske doline se vrši prihodnjo nedeljo, 12. prosinca ob 3. uri popoldne v Virantovi dvorani. Govorili bodo o volitvi v deželni zbor kandidat narodne stranke **Jožef Zdolšek**, nadalje državni poslanec **Franc Roblek** in **dr. Vekoslav Kukovec** iz Celja. Savinska dolina mora pokazati z veliko udeležbo pri tem ljudskem shodu, da stoji v taboru narodne stranke in da bode glasovala 23. prosinca za narodnega kmečkega kandidata Jožefa Zdolška. Kmečka zveza je lani vsiljevala finančnega uradnika, šele zdaj je iz strahu pred volilci postavila kmečkega kandidata Terglava, ki pa po splošni sodbi ni sposoben za poslanca. **Zato proč s kandidatom hinavstva, živel pravi narodni kmečki kandidat Zdolšek. Kmetje, vsi na shod!**

Zmagoslavna pot kandidata Zdolška skozi Savinsko dolino.

Minolo nedeljo in ponedeljek je završalo gori od izvira Savinje pa doli do Celja; cela Savinska dolina se je dvignila in spregovorila odločno besedo. Neomajno kot skala stoji velika večina savinske doline za narodnim kmečkim kandidatom Zdolškom, ki je imel v teh dveh dneh na 7 krajih krasno uspele shode, med tem ko je klerikalni kandidat Terglav bil prebivalcem savinske doline le v zasmeh.

V Gornjegrajskem okraju

je priredil Zdolšek v nedeljo 5. t. m. shode pri Sv. Frančišku in v Šmartnem ter v Mozirju. Na prvih dveh shodih je bilo do 100 volilcev, v Mozirju nad 30. Povsod so kmetje z navdušenjem pozdravljali kandidata. Imponiral jim je njegov odločni nastop, njegova govorniška moč in svežost njegovih misli. Njegova kandidatura je bila na vseh shodih soglasno sprejeta. V Šmartnem je hotel tamošnji župnik delati zgago, pa je nazadnje moral priznati, da nima nič proti kandidatu in proti narodni stranki. Pri Sv. Frančišku so bili navzoči tudi kmetje iz Ljubnega, ki so pri zadnjih volitvah v državni zbor volili klerikalnega kandidata Robiča. Izjavili so, da danes nič več ne verjamejo na razne laži, češ, da je vera v nevarnosti itd. Takrat se jim je reklo: če bo Jezovnik izvoljen, pridejo francoske razmere, cerkve bodo podirali in napravili iz njih kasarne in magacine; danes vidijo, da so bile to le laži, ker vkljub njegovi izvolitvi je vera še trdna, kakor je bila prej. Tako si duhovniška stranka sama koplje grob.

Na Sv. Treh Kraljev dan so bili krasni Zdolškovi shodi

Na Vranskem

se je shoda udeležilo na 150 volilcev. Otvoril je shod župan g. K. Schwentner. Na njegov predlog je bil izvoljen predsednikom g. Fr. Schaur, podpredsednikom g. Južna in zapisnikarjem g. Fr. Turnšek. Prvi je govoril g. dr. Božič, ki nam je dal izborno sliko o pomenu in delovanju deželnega zbora za slovenski del Štajerske. Potem se nam je predstavil kandidat za deželni zbor gosp. Zdolšek, posestnik na Ponikvi. Bil je navdušeno pozdravljen. G. Zdolšek je v daljšem, prav dobrem govoru vsestransko razvijal svoj program ter s tem dokazal, da je mož na svojem mestu, ki more zastopati koristi svojega volilnega okraja v deželnem zboru. Njegova kandidatura je bila sprejeta z velikanskim navdušenjem soglasno. G. dr.

Karba je pozivljaval volilce, naj se nikar ne dajo zapeljevati od raznih časopisov, ki so nam pred državnozbornsko volitvijo na najnesramnejši način napadali in obrekovali na časti neomadeževanega g. Robleka. (Medklici: saj še ga zdaj!) Laži-katoliški časopisi so s tem jasno pokazali, da se jim ne gre za vero — ampak za samovlado. Nato se oglašil g. R. Vrabl, ki je povdarjal, da ima protikandidat samo enorazredno ljudsko šolo in niti nemški ne zna, kar je v sedanjih časih za deželnega poslanca vsekakor potrebno. Terglava lahko obsodijo na smrt, pa bo prikimal, čeprav je nedolžen, — da je tako prav. Potem je predlagal g. L. Stober sledečo resolucijo: Na volilnem shodu 6. prosinca t. l. na Vranskem zbrani volilci se popolnoma strinjajo s programom kandidata narodne stranke g. Jože Zdolška, posestnika na Ponikvi ter pozdravljajo z navdušenjem njegovo kandidaturu. — Rezolucija je bila soglasno sprejeta. Da narodna stranka vsestransko deluje za koristi in napredek našega naroda, je najboljši dokaz to, da so se tega shoda udeležili in glasovali za kandidata g. Jože Zdolška celo taki volilci, ki so bili dosedaj v nasprotnem taboru. — Živela narodna stranka!

V Braslovčah

je bil shod istotako mnogobrojno obiskan in navzoči kmetje-volilci so z navdušenjem pozdravljali kandidaturu Zdolškovo. Dr. Božič je razkladal v obširnem govoru naloge deželnega zbora, poslanec Fr. Roblek pa je govoril o delovanju državnega zbora in je toplo priporočal kandidaturu Zdolškovo. Tudi

na Polzeli

je shod Zdolška imenitno uspel. O tem poročamo na drugem mestu.

V istem času pa se je klerikalnemu kandidatu Terglavu v savinski dolini slabo obnašalo.

Št. Juri ob Taboru.

Z velikim uspehom za narodnega kandidata Zdolška se je dovršil preteklo nedeljo jutraj shod v Št. Jurju ob Taboru v tamošnjem župnišču. — Shod je bil sicer sklican od kmečke zveze, ter je govoril klerikalni poslanec Pišek in se predstavil duhovniški kandidat Terglav. Udeležili so se pa shoda v obilem številu tudi pristaši narodne stranke, v katerih imenu je govoril dr. Kukovec. Ta je izjavil, da se noče baviti z osebo klerikalnega kandidata, vendar se je pa v ostrih besedah bavil s pogubno politiko kmečke zveze in je izjavil, da je Terglav iz političnih vzrokov nesprejemljiv, ker je postavljen od kmečke zveze. Govornik je ožigosal počenjanja klerikalnih poslancev v državnem zboru ter je pozval navzo-

čega poslanca Piška, naj se opraviči, zakaj v državnem zboru ni v skupnem klubu s kmečkim poslancem Roblekom, ki je v tem okraju izvoljen. Ko je Pišek izjavil, da se klerikalci zato niso podali v skupen jugoslovanski klub, ker je bil dr. Ploj določen za podpredsednika, očital je dr. Kukovec Pišku in tovarišem ob glasnem odobravanju zborovalcev, da je s tem izgovorom Pišek dokazal, da so klerikalci izdali koristi Slovencev v državnem zboru, ker sami priznavajo, da iz osebnih vzrokov, zaradi užaljene častihlepnosti niso šli v skupen klub. Pišek ni znal na to očitjanje nič odgovoriti. Dr. Kukovec je nato izvajal, da klerikalna poslanca Roškar in dr. Jankovič tudi v deželnem zboru zavratno spletakarita zoper ostale slovenske poslance. Če bi bil še Terglav izvoljen, moral bi po povelju duhovščine jednako postopati. Če pa v deželnem zboru ni enotnega postopanja, tedaj je boljše, če slovenski poslanci sploh v Gradec ne pojdejo, ker so potem le v zasmeh Slovencev tamkaj.

Dr. Kukovec je spraval pristaše kmečke zveze v veliko zadrego, ko jih je vprašal, zakaj so zdaj za kmeta Terglava, pred pol letom so pa kakor divjaki nasprotovali domačinu kmetovalcu Robleku in se zavzemali za finančnega uradnika dr. Povaleja. Zdajno postopanje klerikalne stranke je hinavsko. Kmeti Terglava le zato ponujajo, ker se bojijo propada, kateremu pa tudi s Terglavom vred vendar ne uidejo. Govornik je nadalje kmečki zvezi v ostrih besedah odrekel pravico imenovati se slovensko stranko, ker so kandidata postavljali v nemški gostilni.

Shod je imel ta uspeh, da je velika večina zborovalcev izjavila, da se ne odloči za Terglava, ampak da pojdejo prej še na shod narodnega kandidata Zdolška. Potem se bodo pa odločili za onega, ki je sposobnejši, četudi ni iz savinske doline. Da je pa Zdolšek gotovo bolj izobražen in sposoben nego Terglav, ki ima le en razred ljudske šole za seboj, je gotovo in so Zdolškovi shodi izkazali, kako velikansko zaupanje si je znal povsod pridobiti.

Nič boljše se je godilo Terglavu na shodih

v Braslovčah in Polzeli.

Kmetje sami so bili silno nezadovoljni z njim, ker jim ni znal na njihova vprašanja odgovoriti niti glede najnavadnejših nalog deželnega zbora. Njegova izvajanja so izzivala povsod le pomilovalen nasme.

Na Sv. Treh Kraljev dan

je klerikalni kandidat Terglav priredil v zgornji savinski dolini 2 volilna shoda, namreč na Ljubnem in v Gornjemgradu. Ker se dandanes že ve

selice klerikalnih društev naznanjajo iz prižnice, sta se seveda tudi ta volilna shoda klerikalnega kandidata iz prižnice naznanila. Da bi bil obisk mnogobrojnejši, obsegala je cela jutranja pridiga v Gornjemgradu samo agitacijo za volitev. Pri teh razmerah se seveda ni čuditi, da se je pri shodu na Ljubnem in Gornjemgradu nabralo do 100 ljudi, toda pripomniti se mora, da je med zborovalci bilo komaj polovica volilcev, med temi tudi precej naših, ki so šli iz radovednosti gledat in poslušat klerikalnega kandidata. Slednji je pri obeh zborovanjih na zborovalce napravil prav slab utis, ker je zlasti na Ljubnem med govorom večkrat obtičal in mu je moral spremljajoči ga poslanec Pišek suflirati, da mu je pomagal iz zadrege. Eden izmed govornikov, ki sta prišla v zgornjo savinsko dolino kazat svojo modrost, niti ni vedel navesti pravega števila poslancev v deželnem zboru in so ga morali šele naši o tem poučiti. Cel nastop klerikalnega kandidata je pokazal, da ima mož res samo eden razred ljudske šole in da nikdar nima zmožnosti za poslanstvo. Sicer so si pa gospodje v Gornjemgradu s svojo nerodnostjo sami precej pokvarili svoje stališče, kajti na kmete je napravilo jako slab utis, ko jih je župnik Ferme iz Nove Stifte začel nagovarjati, naj nikar ne pristopajo k snujoči se pašni zadrugi, od katere kmetje pričakujejo precej koristi. Med njegovim govorom že so začeli kmetje mrmrati in ugovarjati in so mu koncem njegovega govora hoteli odločno in odkrito v zboru oporekati. Gospodje prireditelji pa so, to opazivši, kar hitro zaključili shod, toda župnik Ferme je po shodu od kmetov samih zvedel, kar mu gre. — Kdor je slišal prejšnji dan našega kandidata Zdolška in dan potem kandidata Terglava, ta si je pač lahko naredil svojo sodbo, ki se vse-kakor ugodno glasi za našega kandidata.

Tako je torej savinska dolina govorila. In še glasneje povzdigne svoj glas v nedeljo na velikem shodu v Žalcu.

Pomen socijalnih vprašanj.

(Dalje.)

Vsled te odvisnosti posameznika od družbe nastajajo mu nove nevarnosti. Prvotni človek, prvotna družba sta bila samostojnejša. Če je prvotni rodbini pogorelo domovje, mogla je prebivati tudi na prostem in če ji je neprijatelj odnesel živež, iskala si ga je v prirodi. Današnji, civilizirani človek, navajen na kapital, stroje, strogo delitev dela je brezmočen, če mu vsega tega zmanjka in je odkazan na naravo. Dandanes, ko izdeluje po tovarnah po 60 ljudij par čevljev, ne bi znal niti eden celega čevlja napraviti. Kar je svoje dni izgotovila ena roka, dela jih danes deset in še več. Delo se deli na posameznike in to ne samo po tovarnah, ampak tudi na deželi med kmeti.

Koliko kmetov je, ki ne znajo več tega ali onega orodja v celoti napraviti! Vsaj en, če ne več delov si omislijo pri drugih. Tudi ne oprav-

ljajo vseh kmetiških poslov sami. Niso več posamezniki, ki ne znajo več cepca vihteti. Je dosti kmetov, ki si ne zna najpriprostejšega krila napraviti. Vzrok temu je, ker je taka delitev dela izdatnejša. Posledica te delitve pa je zopet, da je posameznik odvisen od drugega in nanj navezan, čeprav ne pride z njim nikoli v dotiko. Posamezniki pa čutijo vsled tega vedno bolj potrebo po združitvi, po socialni organizaciji.

Prvotne vasi niso čutile, če je zadelo nima nekaj milij oddaljeno vas, marveč so živele enakomerno naprej. Dandanes, ko smo tako drug na drugega navezani, je temu drugače. Če nastanejo n. pr. danes v Ameriki denarne težkoče, občutimo jih mi Evropejci takoj in hudo. Največje vojske v starih časih so občutili le dotični kraji; danes bi pretresala vojska v Aziji celo Evropo. Za priprostih razmer je poznal gospodar služabnika in narobe. Če je nastopila nevarnost, sta se strnila. Danes tega ni. V velikih mestih se niti ljudje stanujoči v eni in isti hiši ne poznajo. Pri vsem tem napredku civilizacije pa diha iz človeka še vedno divjak. Socialni napredek je nagromadil znanosti, ublažil nravi, uglasil poželjenja in razširil čut vzajemne naklonjenosti, vkljub temu pa je še človek zmožen take besnosti kot tedaj, ko se je še v kože oblačil. In sedanja smer razvoja vzbuja vsaj ponekod strah, da razvname strasti, ki so v prejšnjih časih tako pogosto izbruhnile v uničujočo zbesnelost.

Nikoli poprej niso bile spremembe tako nagle kot v sedajnem civilizovanem svetu. Ta hitri napredek se vidi najprej v načinu produkcije in v gmotnih silah. Toda prevrati v obrtu proizročajo prevrate socialne in delajo neobhodne prevrate politične. Napredujoči družbi postajajo obstoječe naprave preozke kakor rastočemu otroku obleka. Socialni napredek zahteva vedno večje inteligence za vodstvo javnih poslov in sicer tem večje, čim hitrejši je napredek in čim nageljši so prevrati.

In da izzivajo nagle spremembe vprašanja zahtevajoča najresnejšo pozornost, je videti na vseh straneh. Znamenja nevarnosti, znamenja nasilja objavljajo se po celem civilizovanem svetu.

Verski nauki izmirajo, veroizpovedanja se menjajo; stare moči konservatizma razpadajo. Politične naprave propadajo tako naglo v demokratični Ameriki kakor v monarhistični Evropi. V ljudskih masah rase nepokoj in ogorčenost, naj si je oblika vlade kakoršna koli, vse išče izhoda iz razmer, ki postajajo skoro neznosne. Da bi bilo temu gibanju krivo le učenje demagogov, je napačno misliti. Novo vino je začelo v starih posodah kipeti. Tako tudi nove moči izpreminjajo naglo vse družabne odnose in pretresajo socialne in politične organizacije, ki so nesposobne, da bi vzgržale njih pritisk.

Previdnost, domoljubje in ljubezen do ljudstva, do neke mere tudi verski čut nam nalagajo dolžnost prilagoditi sedanji red rastočim potrebam in menjajočim se razmeram. Nevarni so nepre-

mišljeni prevrati, pa še nevarnejši je slepi konservatizem.

Vprašanja, ki se nam stavijo pred oči, so malone tako težka, da jih morda ne bo mogoče dosti hitro rešiti in preprečiti velike pojome. Težke pa so največ zato, ker jih nočemo odkrito priznati in se smelo spustiti z njimi v boj. Nevarnost ne grozi le posameznim deželam, ampak vsemu civilizovanemu svetu, kar dokazuje, da sili neka vičja civilizacija na površje, da so toraj ljudske potrebe in zahteve prehitete razmere in naprave, ki so doslej zadostovale.

Dosedanja civilizacija, ki meri na to, da bi moč in bogastvo osredotočila v rokah peščice srečnežev, ostale ljudi pa napravila zgolj za stroje, poraja neizogibno brezvladje in pogubo. Mogoča pa je civilizacija, pri kateri bi vživali tudi reveži vse dobrote in prijetnosti, katere uživajo sedaj le bogataši. Da pa pride do take civilizacije, je treba take socialne inteligence (razumništva), ki prilagodi sredstva namenom. Nezdravi pojavi sedajne dobe izvirajo odtod, ker se ni socialnim vprašanjem toliko pozornosti posvečalo, kakor osebnim potrebam in gmotnim ciljem. Prirodne vede so napredovale, politične pa so za njimi le capljale. Vedeli smo si priboriti bogastvo, nismo pa vedeli, kako je pravično razdeliti. To pa radi tega, ker se zato niso brigali vsi sloji človeške družbe, ampak le posamezni politiki in profesorji. Za zboljšanje pa je treba, da ljudstvo samo pre-mišljuje. So, ki pravijo, vsakdo naj se briga za sebe. To je evangelij samopašnosti, ne pa evangelij bratstva, evangelij Kristov.

Dejstvo, da je imetek nepravilno razdeljen, je vzrok nadvlade imovitih nad revnimi. V vsakdanjem življenju opažamo vedno bolj se razvijajoč boj med obema strankama, boj, v katerem se gre za zboljšanje usode revnih. Žal, da poslednji pravih potov vedno ne poznajo.

Meneč, da zamena kake osebe na odločnem in vplivnem mestu z drugo, da pristop k drugi stranki pomeni vsikdar tudi spremembo celega položaja, se le po otročje igrajo. Potem pa pripisujejo vse zlo slabim ljudem in strankam, mesto je iskati v splošnih socialnih in političnih razmerah.

Ako hočemo upeljati zares ljudsko, demokratično politiko, moramo ji posvetiti največjo pozornost, moramo biti pripravljeni, da podvržemo svoje nazore kritiki, otestiti se nam je starih misli in sprejeti nove. Opustiti nam je predodke in delati svoje proračune s svobodno mislijo. (Dalje.)

Iz političnega sveta.

Državni zbor

se snide zopet dne 13. t. m. V torek 14. t. m. ima sejo že stalni gospodarski odsek. Na dnevnem redu je tudi poročilo posl. Povšeta glede planinskih pašnikov.

Odlikovanje ministrov.

Obema ministrskima predsednikoma baronu dr. Becku in dr. Wekerlu je podelil cesar z

LISTEK.

Na vasi.

Resnična dogodba.

Poslovenil Podravski.

(Konec.)

Nasta se ni veselila pomladi; ni pričakovala od nje ne veselja, ne tolažbe.

Ves svet je bil za njo pokrit s togo, kakor zemlja s snegom.

A solnce, mrzlo, hudomušno solnce se je leno kotalilo za rob obzorja. Evo, kmalu se vgrezne v propad za zemljo in nastane tema. Vendar predno ugasne, odpre še široko oči ter se nasmehlja tako veselo in pristrčno, da se polije ves svet z odsevom zlata in krvi.

Zunaj je bilo tiho. Tudi veter je utihnil. Čuti je, kako drse sani po poti od gozda, kako korakajo drvarji za njimi in kako škriplje sneg pod njihovimi nogami. Gredo, pušijo tobak in se razgovarjajo med seboj. Nekateri hite, da bi se zagreli v noge, drugi se otepavajo z rokami po plečih, zakaj mrzlo je.

Med njimi koraka tudi Mikolaj. Odkar se je bil vrnil od vojakov, zahaja na dnino. Seka drva. Njegova mati stanuje na kraju vasi, za potokom. Mikolaj se poslovi od gospodarjev ter gre po krajši stezi nad potokom. Ob reki stoji Nasta

ter pere perilo na perachi, da je kar odmevalo po gozdu.

„Nasta! Čemu ne greš domu? Ne vidiš, da je že noč!“

Nasta odloži peračo ter molče pobira perilo.

On pride k njej ter jo vpraša:

„Nasta, ali je resnica, kar pripovedujejo ljudje?“

„Resnica!“ odvrne Nasta.

„A čemu si ga vzela?“

„Zapovedali so mi. Posiloma so me zavlekli k oltarju.“

„Ali ti ni bilo žal za menoj, Nasta?“

In umolkne. Nakrat pa spregovori odločno:

„Ubijem ga. Radi krivice, storjene meni in tebi . . .“

„Mikolaj, kaj govoriš? Spametuj se! Ne stori tega! Oženil se je z menoj, kakor se jih oženi na tisoče drugih, radi polja, radi živine. Vzel je denar. A končno . . . sama sem mu rekla, da ga ne ljubim, da rajše vidim žabo, nego njega in — on . . .“

„In on te je pretepal. Naj bi ga premlatila božja moč! In k takšnemu razbojniku se nameravaš še vrniti?“

„Ne, ne vrnem se k njemu“, odvrne Nasta.

„Nikdar?“

„Nikdar!“

Mesec je priplaval na sredino neba in kakor oni, ki se potaplja, se je zdaj pokazal na po-

vršju, zdaj se zopet zatopil v oblake. Mraz se je lesketal na snegu in bila je tihota, da sta čula, kako se je delal led na reki, njima pa sta tako plali srca v prsiah.

„Nasta!“ spregovori Mikolaj ter jo prime za roko. „Bodi moja! Jaz zbežim s teboj odtod, daleč na morje. Ondi bova srečno živela. Za stariši ti ne sme biti žal, ker tudi oni ne žalujejo za teboj; zapusti vse, ter pojdi z menoj. Ali greš?“

Držal jo je krepko ter ji šepetal obzem: „Ali greš? Ali greš?“

Gosti oblaki niso pustili meseca svetiti na nebu. Mrak je pokrival svet. Veter ni dramil miru, led pa je pokal ter mrznil na reki.

„Pusti me, Mikolaj! Pusti! Prepozno je! Bog vidi, da sem te hotela počakati, ozirala sem se za teboj; a sedaj je vse propalo. Prisegla sem. Ž njim mi ni moči živeti, s teboj tudi ne morem iti, ker je to greh in na vsem svetu zame ni ne tolažbe, ne pomoči. Vendar vedi, da te ljubim, ter pojdi proč od mene!“

V.

Razideta se. Žalostna ločitev.

Mikolaj se je po slovesu napotil v krčmo ter po poti veselo žvižgal — vsaj delal se je vselega.

Nasta se je vrnila s perilom domu. Odpre duri. Oče je sedel na klopi, mati pa se je kretala okrog peči. Porivala je lonce semtertje po ognjišču in ne obrnivši lica, vprašala:

ozirom na njune zasluge pri sprejetju pogodbenih predlog veliki križ Štefanovega reda. Sploh je ob tej priliki v veliki meri deževalo odlikovanj. Kaj pa Korošec, Benkovič, Pišek in Roškar — ki so še tudi v potu obraza trudili za nagodbo?!

Hrvatsko.

Madžarski komisar — ban Rakodzy-Fuček je šel v politični pokoj. Naslednik mu je baron Ranch, član madžarske stranke.

Češko.

Splošne volitve v češki deželni zbor se vrše dne 20. febr. (kmečke občine), 27. febr. (mesta in trgi), 2. marca (trg. obrt. zbornica), 5. marca (veleposestvo).

Hrvatsko.

Za bodoče saborske volitve je tudi socijalno-demokratska stranka postavila kandidate v nekaterih okrajih. Dozdaj je razglasila kandidate: Slavko Henč, Vitomir Korač, Vilim Bukšeg in Eugen Demetrovič.

Splošna volilna pravica na Ogrskem.

Minister notranjih del grof Andrassy predloži meseca marca parlamentu zakonski načrt o splošni volilni pravici in o razdelitvi volilnih okrajev. Nove volitve na podlagi splošne volilne pravice pa nikakor ne bodo pred spomladjo 1909.

Spremembe pri vladi na Francoskem.

Vsled smrti pravosodnega ministra so se izvršile važne spremembe v ministrstvu. Ministrstvo za uk in bogočastje se je razdelilo ter se je oddelek za bogočastje spojil s pravosodnim ministrstvom, ki se je izročilo odločnemu Briandu. Za naučnega ministra je imenovan Doumergue, za trgovskega ministra pa Cruppi.

Trgovinska pogajanja s Srbijo.

Trgovinska pogajanja s srbskimi pooblaščenici se začno zopet danes. Pogajanja se bodo vršila na temelju, da se uvoz žive živine iz Srbije v Avstro-Ogrsko izključi. Pač pa se dovoli uvoz določene količine mesa iz Srbije proti temu, da se dovoli znižana carina na uvoz avstro-ogrskih industrijskih predmetov. V merodajnih krogih so nverjeni, da se dožene to pot popolno sporazumljenje.

Dopisi.

Iz Dramelj. V Dramljah je umrl posestnik Rajh, oče obeh odvetniških kandidatov dr. Rajhova. Oba sta v Dramljah izvanredno spoštovana in priljubljena, oba sta očetu v dolgotrajni boleznini noč in dan stregla, zanj pogreb plačala in vse potrebno ukrenila. Na dan pogreba je pa imel znani nasprotnik inteligence župnik Ogrizek ob odprtem grobu očeta za oba doktorja Rajha skrajno žaljiv govor, nad katerim se vse ljudstvo opravičeno zgraža. Omenjal je, da je rajni Rajh ogromno mnogo denarja za svoje sine izdal, da so se izsolali. Vendar pa mu sina nista izpolnila želje, da bi duhovnika postala. Bridko je župnik zdihoval nad tem denarjem, ki baje samo tedaj ni izgubljen, če bodeta sina zvesta podpornika vere in cerkve. Samo v tem slučaju bode baje

tudi pokojni Rajh zavžival večno veselje v rajju. Če bi tudi res bilo, kar je župnik govoril v svojem prvem in popolnoma nepotrebnem nagrobnem govoru v Dramljah, vendar vsak dostojen človek prizna, da je skrajno surovo ob odprtem grobu očeta oba visoko spoštovana gospoda vpricho vsega ljudstva iz politične mržnje tako grdo žaliti. Sicer pa tudi ni res, in župnik to prav dobro ve, da bi bil pokojni Rajh svoja sina s svojim denarjem izsolal, ampak sta se izsolala sama z bridkim kruhom poučevanja, poleg tega sta še tretjega brata šolati dala in oba tudi očeta podpirala. Oče pa tudi nikdar ni želel, da bi bila oba doktorja Rajha duhovnika postala. Kaj naj rečemo k temu postopanju gospoda župnika? Obžalujemo Drameljčane, da imajo takega dušnega pastirja.

Petrovče. (Cerkvena pušica oropana.) Petrovški župan in cerkveni ključar oče Koren se drži zopet za glavo. Kaj se je pa zgodilo? O, nič novega, navadni tat je zopet enkrat obiskal petrovško cerkev, oropal darovansko pušico in odnesel okoli 50 kron denarja, katerega so pobožni romarji in domači obiskovalci cerkve darovali v čast petrovške Matere Božje. Zadnjič je cerkveni tat pobral ves drobiž, kateri ga je izdal; tokrat je pa bil bolj previden, kajti pustil je nekaj bakrenega drobiža v pušici, najbrž za seme za prihodnjič, odnesel pa ves niklast in srebrn denar. Cerkvene tatvine v Petrovčah se ponavljajo od časa do časa redno in sigurno, madeži različnih vrst hočejo otemniti nekdanjo slavo petrovške cerkve, ne da bi bilo njeno vodstvo v položaju napraviti red. Upamo, da bode oče Koren kot odgovorni cerkveni ključar in načelnik duhovniške bojne posojilnice, katera se nahaja v Mutivčevi hiši, iz svoje duhovne posojilniške kase poravnal škodo, katera se je zopet napravila petrovški cerkvi.

Iz Savinske doline. Ali se kmečka zveza res iz kmetov norčuje? Tako smo se spraševali, ko smo izvedeli, da je laži kmečka zveza postavila Trglava, po domače Čepurja kandidatom za deželni zbor. Sedaj nam je jasno, zakaj je na Jožefovo v Celju kmečki zvezi vrtaril. Gotovo so ga že takrat navdajale visoke slutnje. Takega klečeplazenja pač ne moremo odobravati savinski kmetje. Mi hočemo naprednega, samostojnega, naobraženega, globoko čutečega slovenskega moža, veččega v vseh strokovnih vprašanjih; naša rešitev ne tiči v tem, razumeti samo, kaj je v domačem kmečkem življenju potreba, nam je potreba moža, ki tudi pozna splošno javno življenje, kajti Slovencem se je potreba na vseh koncih in krajih potegovati za svoje pravice; tega pa gotovo ni Trglav zmožen, saj javnosti še ni nič znano o njem. Mi, ki ga poznamo, ga ne moremo pripoznati kandidatom. Naš kandidat je g. Zdolšek. On ima dovolj sposobnosti in tudi volje se z našimi savinskimi razmerami seznaniti, kar je s prireditvijo svojih številnih shodov po savinski dolini kmalu pokazal. Upamo, da se nam tudi še po izvolitvi predstavi, kjer mu zdaj ni mogoče. Trglava pa ohranimo za poznejše čase; pomisli pa naj sam na čas državno-

zbornih volitev, da po Savinski dolini se ni s kmeti šaliti.

Savinski kmet.

Iz Šmihela nad Mozirjem. Tukajšnja kmetijska podružnica je imela 29. dec. svoj II. redni občni zbor. Podružnica je imela koncem leta 91 udov. Poučnih predavanj je bilo 7; pri teh so govorili: g. pot. učitelj Fr. Goričan o združitvi, o umetnem gnojenju, o sadjereji in o vzrokih, zakaj propada kmetijstvo; o živinoreji, o planinskih pašnikih g. pot. učitelj Jelovšek, o oskrbovanju dreves in o njega škodljivcih gosp. nadučitelj Fr. Praprotnik, in o pomenu Kmet. podružnic g. A. Drofenik, posestnik v Podplatu. Kmetijska podružnica si je naročila čez 1650 kg različnih semen in 288 dreves iz deželne drevesnice. Za polovično ceno dobili so udje od c. kr. kmetijske družbe 3 bike, 2 merjasca, 1 ovna, 1 travniško brano in tri drevesne škropilnice zastonj. Od kmetijske pojasnevalnice kalisindikata dobilo je 23 posestnikov zastonj različna umetna gnojila za poskušno gnojenje.

Šestim posestnikom pripoznala se je podpora v znesku 1420 kron za popravo planinskih pašnikov.

Nadalje si je naročila podružnica 1 vagon rad. superfosfata, 2 vagona tomaževe žlindre in 2500 kg kalijeve soli.

Denarnega prometa je imela podružnica v prvem poslovnem letu 6225 K.

Kmetje, ki veste ceniti pomen stanovske združitve, pristopajte v obilnem številu h kmetijski podružnici.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Štefanovo je imela tukajšnja takozvana „Mladeniška zveza“ neko zborovanje. To priliko je porabil takajšnji rojak poslanec dr. Korošec, da je priredil nekaj shod. Mislil si je pač: tu bom med samimi svojimi „zvestimi“, katere lahko farbam kakor hočem in jim mečem peska v oči; pa mi bodo ploskali in mi pritrjevali in me hvalili. Potem pa hajd poročilo v svet, kako imeniten shod je imel naš dr. Korošec v svojem domačem rojstnem kraju. Pa zmotil se je! Na shodu se je lahko prepričal, da ga ne marajo niti njegovi bivši politični učenci, in ne odobravajo njegovega — za naš narod pogubonosnega rovanja — niti njegovi najzvestejši pristaši. Bivši vodja te zveze, sedanji župan občine Okoslavci g. Rad. Nemeč je povedal namreč temu nadutežu v obraz take, da si jih bode pomnil. G. Nemeč gotovo ni pristaš narodne stranke, pa pošten na odnjak je, ki se mu gabi politično sleparstvo, katero uganjajo sedaj klerikalni mogotci v svoji veledomišljavosti. To, da bode vedela slovenska javnost, kako se godi našemu „rojaku“ v našem domačem okraju, pri njegovem nastopu tam, kjer se čuti najbolj varnega. — Kaj, ko bi poskusil prirediti shod, h kateremu bi imel vsakdo pristop?! Menda bo to opustil in bo rajši farbal volilce v svojem volilnem okraju, saj se je sam izrazil, da si je izbral najbolj neumen volilni okraj. Pazi pa naj, da ga ne dodo prehitro spoznali, — kakor ga mi dobro poznamo.

Vdeležnik.

„A kje si bila, Nasta?“

„Ali res ne veste tega. Pri reki.“

„Kaj si res doslej prala? Do polnoči?“

„Ali je res že polnoč? Saj je še le solnce zašlo.“

„Ehe!“ pristavi oče, „pri tebi je takrat dan, ko imaš Mikolaja pri sebi. Znano nam je, znano. Vendar to, kar počenjaš, je zelo slabo, Nasta, jako slabo. Ti mi pripravljáš sramoto na mojo sivo glavo.“

„Oče! Ali vam je še premajhno moje gorje?“

Starec umolkne.

Vsedejo se k večerji. Nasta je jokala.

„Čemu se, Nasta, jočeš? Jej, revica! Predno se podaš na pot, moraš se najesti nečesa toplega.“

„Na kako pot?“ vpraša Nasta, „K večjemu v posteljo.“

„K možu“, odvrne oče, — „k Gnatu. Bil je tukaj pred večerom ter naročil, naj te pripeljem. Pa te popeljem. Ti si njegova zakonska žena. In v svetem pismu stoji zapisano, naj žena nikdar ne zapusti svojega moža. Tujega blaga ne smemo shranjevati. Pa tudi župnik so me že pozvali ter me vprašali, čemu ne stanuješ pri možu? Ljudje mi ne dajo miru ter kažejo s prstom za menoj: „Glej — pravijo — to-le je oni bogatin, čegar hči noče prebivati pri svojem možu!“ — Jaz ne morem preuesti takšne sramote.“

Nasta kakor da ni slišala. Njeno lice je bilo kakor izklesano iz kamena. Nemo je zrla in

nekako malomarno.

„Pripravi se! Jaz grem da zaprežem konje!“ reče oče ter gre iz kočice.

Med tem je mati odprla škrinjo, vzela iz nje nov kožuh, ga ogrnila okrog hčerke ter se začela sama oblačiti.

„Glej, tudi moj stari me je precej po poroki natepel, a jaz nisem zbežala. Preživela sva skupaj nad trideset let v miru in zadovoljnosti, da želim slehernemu takšno življenje. Časih je celo dobro, ako žena čuti možovo roko nad seboj.“

Stara se je uprav do dobrega razvnela, kar se prikaže na pragu oče v velikih rokavicah in s kučmo preko uses ter z bičem v roki.

„Nu, komur se mudi, temu je čas. Pojdimo.“ Odideta. Stara napravi za njima križ ter zapre duri.

„Privadiš se mu, če boš le hotela“, reče mati.

„Ne privadim se!“ zakliče Nasta.

Odrineta.

Lahne sani drse kakor po zraku, konja — rekel bi — kar plavata po snegu ter le semtertje veselo zahrzata.

„Kaj meniš?“ spregovori oče. „Pravim, da naja bo Gnat vesel.“

„Pa še kako!“ pritrudi Nasta.

Potujeta dalje.

*

Med vasjo, kjer so stanovali Nastini stariši

in ono, kjer je živel Gnat, je bil velik ribnik. Po zimi, ko je led pokrtil zemljo in vodo, so se ljudje vozili preko ribnika, ker je bilo bliže in ravno kakor po mizi.

Nasta in oče sta se peljala preko ribnika. Oče je poganjal konja ter cepetal z nogami po snegu, hči pa je bila zatopljena v misli. Bile so misli hude in neprijetne. Stariši jo pode od hiše, z Gnatom ji ni moči živeti skupaj, z Mikolajem pa ne sme. Kaj ji je početi?“

„Kaj?“ jo vpraša voda v globeli. „Pojdi k meni, jaz te sprejem, jaz te zazibljem na veke.“

Nasta smukne s sani.

Poklekne ob prelomu ter gleda pod led. Ondi je bilo sicer črno, toda mirno. Samo voda in led sta poljubovala drug drugega.

Sklonila se je nižje, nižje, še nižje. Led se je razčesnil in se utrgal.

Na ribniku, pod kristalno ledenim obokom nastane hrup.

Pozdravljali so tam novega gosta . . .

Zaman je iskal oče Nasto po vsem ribniku, Od vasi do vasi je donel glas: „Nasta! Nasta! Na-sta!“

Na drobni topoli je trepetalo suho listje: „Tukaj sem! Tukaj sem!“

Voda pod ledom pa je tiho pritrjevala: „Tukaj! Tukaj!“

Iz marenberškega okraja. Nikjer se gotovo ne gospodari s tako brezvestnostjo s slovenskim denarjem, kakor v okrajnih zastopih, kjer vlada nemška večina. Največja predrznost pa je, ako se darujejo večje svote za „Šulferajn“ in „Südmarko“ torej za društvi, ki sta grobokopa slovenskega življa na Sp. Štajerskem. Tudi naš okrajni zastop sleherno leto kljub protestu slovenskih zastopnikov podpira z večjo svoto te dve nam Slovincem sovražni društvi. Pri zadnji seji je g. Grögl interpeliral, zakaj podariti po 40 K „Südmarki“ in „Šulferajnu“? Kako so bili razburjeni pristni tevtonski obrazi, ki sicer z milim nasmehom in z redko prijaznostjo pozdravljajo slovenskega kmeta, ker jim seveda dobro tekne slovenski denar. Nastopil je kar njihov slavni govornik Erber ter začel naštevati, koliko šol v našem okraju je že podpiral „Šulferajn“. Pozabil je pa povedati, da ravno te šole izkazujejo najslabše učne uspehe, ker se mora slovenski otrok že v prvem razredu vkvarjati z vsemi predmeti v blaženi nemščini. Pozabil je tudi povedati, da vsaka občina, ki ima šulferajnsko šolo, izroči za par Judeževih grošev vso oblast nad šolo grabežljivim krempljem „Šulferajna“. „Südmarko“ pa je kar zamolčal. Mogoče tudi ta deluje po ujevem mnenju v korist slov. kmeta, ker ob meji kupuje slovenska posestva ter na njih naseljuje celo ljudi iz Nemčije. Zakaj ste pa bili tako razkačeni, ko je neki zastopnik zahteval tudi primerno vsoto za družbo sv. Cirila in Metoda? Zakaj niste bili toliko odkritosrčni ter odkrito izpovedali svojega sovraštva do slovenskega ljudstva? Gospodje Marenberžani! Ako imate res tako ljubezen do šolstva, zakaj bi potem okrajni zastop ne podpiral naravnost šole našega okraja? Pojte, pojte! Odločno moramo protestirati, da se tako lahko-mišljeno gospodari s kmečkim denarjem, ki bi se lahko porabil za zboljšanje cest, ne pa za ponemčurjenje slovenskih otrok.

Iz ormoškega okraja. Vsak gospodar pregleda ob koncu leta svoje zapiske, da razvidi, ali je v gospodarstvu napredoval. Premišljevat mu je, kako bo bodoče leto vravnal svoje delo, da se bo zboljšalo njega blagostanje.

Slovinci smo majhen narod, katerega že stoletja tlači nemštvo, pa udušiti ga ne more, ker ljubezen do materinščine mu daje moč k uspešni obrambi proti potujčenju. Vse, kar smo v narodnem oziru dosegli, smo si priborili, ker pravica je za nas gluha in slepa. Oglejmo si tedaj ob zaključku starega in v početku novega leta naše narodne pridobitve in izgube ter vredimo naše delo tako, da bomo ob koncu leta mogli reči: na narodnem polju smo napredovali.

V to svrhu je treba, da se otresemo vseh osebnih pomislekov, da odložimo mehko nrav, ter se iz vlnudnosti ne poslužujemo pri vsaki priložnosti nemščine, ampak visoko čislajmo svoj jezik — slov. govoricu. Velik narodni greh je, da županstva našega okraja še vedno sprejemajo od uradov nemške dopise, da naši župni uradi sprejemajo od uradov nemške dopise in jim dopisujejo nemški. Narodna mlačnost je, da naš narodni okrajni zastop občuje z uradi tudi v nemščini, da naši ormoški narodnjaki na pošti sprejemajo dostavnice itd. v nemščini, da naši narodni zastopniki v okraj. šol. svetu svoje zapisnike pišejo v tujem nemškem jeziku itd. Narodna malomarnost je, da slov. ljudstvo sprejema od uradov nemške dostave, zlasti če se je kateri stranki kaj ugodno rešilo.

Proč s takim narodno-pogubnim delom, tirjamo pravice našemu jeziku in naši nasprotniki se ga bodo spoštovati učili. S tem pa nikakor ne sovražimo nemščine, spoštujemo jo in ji ne kratimo pravic, tirjamo pa enakopravnost našemu jeziku.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V „Slov. Gospodarju“ čitamo nesramen napad na našega narodnjaka g. Žumra, v zadevi ustanovitve posojilnice-rajfajzenovke. Ni naša navada odgovarjati Gospodarju, kateremu le malo ljudi verjame, toda resnici na ljubo objavimo sledeči članek.

1. Ni res, da bi se bilo vršilo zborovanje glede ustanovitve posojilnice v hiši gosp. Žumra, ampak v neki drugi hiši, kar pa „Slovenskega Gospodarja“ nič ne brigaa!!!

2. Ni res, da sta hotela le g. Žumer in neki „učitelj“ ustanoviti posojilnico; ustanoviteljev mora biti vendar vsaj 5. Res pa je, da je bilo 9 najodličnejših kmetov naše fare za ustanovitev, kojo so pa potem zaradi tehtnih vzrokov opustili.

Tako bode n. pr. večina naših kmetov denar

izposojevala na Ptujski gori pri takozvani „liberalni“ posojilnici. Kar se pa ni, še lahko pride. Č. gosp. „kmeta-župnika“ ne bomo prosili dovoljenja, ravno tako tudi drugih zvezarskih kapacitet ne!!

Dalje je laž, da bi g. Žumra cela fara ne marala. Kajti, kako bi bilo mogoče, sovražnika cele fare voliti v občinski odbor, ter za volilnega moža v ptujski okrajni zastop! Seveda so klerikalci hoteli izpodriniti narodne moža, toda ni se jim posrečilo.

Kar se pa tiče našega najboljšega kmeta, č. g. župnika, se mora vsakdo smejati, če si ogleda katero njegovih njiv. Večkrat se mora oves upogniti redkvi!!

Glede njegovih kmečkih ustanovitev pa tudi ni vse zlato, kar se sveti. Če bodo tako napredovale kako zdaj hirajo, bodo kmalu začele spati spanje pravičnega! Saj ne zadostujeta gosp. Žumru 2 bika, čeravno ima bikorejska zadruga „enega“, a je še ta preveč!

Sicer pa le tako naprej; če nam bo Bog pomagal naprej tako, kakor nam je dosedaj, gotovo zmagamo!

Šent-Lovrenčan.

Sv. Rupert v Slov. gor. Dopis iz Gočove je precej zrahljal gospodu župniku vest. To smo morali o praznikih občutiti, ko je švigal trdo pleten bič raz prižnice po ubogih faranih. Nedolžni Štefanovi mučeniki! — Pridigajte rajši o vicah in peklenških mukah, samo ne hodite v pridigah na široki tir politike. Ta je za politične shode, cerkev pa za božji, Kristusov nauk! Saj veste, da se je Jezus Kristus skrtil, ko so ga hoteli izvoliti za kralja, vi pa hočete biti pri vsaki volitvi in vsakem odboru zraven — in če to ni mogoče, pa si podkupite nepončenega kmeta s preprijazno besedo in kupico vina, da vam dela tlako in izdaja kot odbornik krvave žulje drugih kmetov — za različne vaše drage načrte. Ubogi trpini posestniki se mučijo za vas — postavili so vam lepa gospodarska poslopja, a to še ni zadosti. Tudi viničarijo so hoteli postaviti, a ne s tako visokimi stroški, ker gre gospodarjem slaba za denar.

Zakaj se ni nobeno delo za to stavbo od-dalo mojstrom na javni licitaciji? Zakaj se niso vožnje licitirale? Zakaj se je zidanje tako polagoma vršilo? Da bi načelnik cerkvenega odbora več dni služil kronice?! Zakaj sta izkopani sedaj dve kleti, ko je v proračunu samo ena in še ta 30 cm plitvejša.

Po proračunu soditi, bodo plačevali posestniki visoke vsote — in tega so krivi konkurenčni odborniki, ker znajo samo kimati pri sejah! Drugih odbornikov gospod župnik ne marajo; pa tudi bogati so — bodo že plačali — a kaj ubogi zadolženi posestniki, ki stradajo in nimajo niti za sol, še manj zimske obleke za silo. In za te uboge ljudi v mrazu v cerkvi trepetajoče, za to izmučeno čredo ovčic imajo naš gospod župnik trdopleten pastirski bič!?

Štajerske novice.

Shodi kandidata Jožefa Zdolška. V nedeljo 12. t. m. po rani maši shod v Novicerkvi (pri Krivcu), popoldne ob 3. uri velik shod v Žalcu (pri Virantu). Danes 9. t. m. ob 6. uri zvečer shod v Trnovljah pri Celju (pri Ložnarju). — Dne 19. t. m. shoda v Konjicah in Ločah

Župnika Zdolška, brata kandidata Zdolška, objavljata v „Slov. Gosp.“ neko poslano, v katerem pravita, da nista v nobeni zvezi s protiver-sko narodno stranko in da protestirata proti temu, da bi se njuno ime zlorabljal v agitacijske namene. Dasi smo prepričani, da se je ta izjava skovala v uredništvu „Slov. Gospodarja“, vendar moramo ta čedna „brata“ v toliko spomniti resnice, ki bi jo naj spoštovala, da narodna stranka in njeno glasilo njunih imen ni nikjer imenovalo in sploh ni bilo v nobenem članku in v nobenem dopisu omenjeno, da ima naš kandidat bva brata župnika, da se torej njuno ime ni zlorabljal v agitacijske namene.

Pozor, Savinčani! Zvezar Terglav, po milosti g. župnika Attenederja deželnozborski kandidat, dela, oz. hoče delati kot bodoči deželni poslanec(?) vam v škodo. Na svojem volilnem shodu v Mozirju dne 6. t. m. je zatrjeval, da se bo z vso vmeno potegoval za zgradbo železnične proge Rečica-Gornjigrad, ker je ta veliko bolj potrebna, kot ona iz Polzele na Vransko. Ta mož tedaj hoče razrušiti to, za kar so

se Savinčani že toliko let potegovali ter se jim je slednjič deloma posrečilo pridobiti. Mesto, da Čepur obljubi potegovati se za obe progi, ki sta obe enako potrebni, dela na svojih shodih proti interesom drugih okrajev, samo, da se tamkajšnjim volilem prikupi in si zasigura nekaj glasov. Ali tako spletkarstvo Terglavu ne bo pomagalo na konja. Vsa spodnja Savinska dolina se bo dvignila proti njemu ter mu pokazala 23. januarja, da on ne bo razdiral niti gradil te ali one železnice, pač pa bo vso stvar vodil in opravljal g. Jože Zdolšek, katerega bodo vsi pametni in trezni ljudje volili. Mi se zahvalimo za take poslance, kot bi bil Terglav. Hočemo pametnega in zmožnega Zdolška.

Zapomnite si to, Savinčani, ter dajte Terglavu dne 23. januarja pošteno zasluženo plačilo: vse glasove Jože Zdolšku.

Mozirje. Tudi nas je osrečil kandidat Terglav. Po jutranji maši so nabobnali vse skupaj, samo da je bila soba polna. Bilo je preveč mladih trških in drugih nevolilcev, ter veliko naših. Kakor je že navada, da se zvezarji radi zaletujejo v šolo, tako se je tudi Terglav čutil primorane, trapiti ljudi s skrajšanjem šolske dobe, češ: mene pogledite, imam samo en razred, pa se grem kosat z vsakim, ki ima šole —; tako se je kandidat sam trkal na prsi. Poslanec Pišek ga je v vsem krepko podpiral ter priporočal volilec, da ga volijo, ker s tem dobi sebi primerne kolego, ki nemški sploh ne zna, pa si bo vendar upal v štajerskem deželnem zboru nastopiti. No, mi vam ga privoščimo; kakoršnega si boste izvolili, takšnega boste imeli, svet se bo pa le vam smejal, vam, kratkovidnežem, ki niti sami ne znate v svoji zagrizenosti toliko premisliti, da mož z enim razredom, brez znanja nemščine, ne more v deželni zbor, če noče, da osramoti sebe, svojo stranko in svoj narod. Ni čuda, da je tak mož proti šoli, ko je sam duševno plitev in nezmožen ter hoče le s pomočjo komande doseči tako odgovorno mesto, katero še izobraženi težko prenašajo. Gornjesavinčani si bodo pač dobro premislili, predno bodo volili v deželni zbor moža v podobi Al. Terglava, ki se še dobro podpisati ne zna in ki je vso učenost nabiral v Grušovljah. Spomnimo g. kandidata na slovenski rek: „V tretje gre rado“. Kdor je že dvakrat, pogori rado tudi tretjič. Tako bo! Terglav mora pasti, da nam ne bo delal sramote; naš zmožni, resni in možati Jože Zdolšek pa mora zmagati. Možje, pametno ravnajte!

Polzela. Na zadnjem Terglavovem shodu je eden volilcev, med Terglavovim govorom delal medklice. Ni mož sicer naš pristaša, a vendar se mu nezmožni kandidat ni dopadel, zato ga je motil z medklici. Ko je zapustil dvorano, vrgla sta ga dva na tla in naenkrat jih je bilo polno na njem. Prišlo bi gotovo do krvavega pretepa, ko bi drugi ne posegli vmes ter rešili ubogega moža. Zopet dokaz surovosti, s katero znajo le zvezarji nastopati in si pridobivati pristašev. Če bodo delali ti ljudje tako, bo nesrečni Terglav še silneje pogorel.

Polzelski župnik Atteneder ima veliko veselje nad trganjem lepakov. V petek 3. t. m. je šel na izprehod v Podvin. Pri Malikovem kozolcu se je ozrl, če ga kdo vidi, potem pa vtrgal s palico lepak raz zid ter ga stisnil v žep. Ni pa videl, da so ga tri osebe opazovale. Ako imate gospod tako otročje veselje do tega ter ne morete mirno mimo kakega lepaka, ostanite raje doma, saj tičite sicer vedno v sobi, le kadar so volitve, letate po župniji, da frak frči!

Attenteter.

Zdolšek in Terglav na Polzeli. Zadnja dva praznika smo imeli priliko videti oba moža, ki se potegujeta za mandat v deželnem zboru. V nedeljo se nam je predstavil kandidat kmečke zveze Alojz Terglav. Izmed 200 navzočih je bila večina naša, proti-Terglavova, kajti pri glasovanju za Terglavovo kandidaturu se je vzdignilo le 20 do 30 rok, ostalim 150 pa ni bilo za Terglava. Poslanec Pišek, boječ se skrajno sramotnega poraza, ni pustil nič proti glasovati, pač pa je kratko in naglo shod zaključil. — Znamenito je omeniti, kako izboren govornik je naš zvezar Terglav. Med govorom, ki sploh ni bil noben govor, so se vedno smejali tako, da je končno ves razburjen vskliknil: „Če me nočete poslušati, meni je tudi prav!“ Najbolj se nam je smilil domači župnik, katerega je spreletavala sumljiva barva, ko je moral biti priča takim čvekarijam, kot jih je načeval njegov pokorni sluga. Terglav je svoj gospodarski program tako pomanjkljivo, da, celo

napačno razvijal, da je bil zastopnik narodne stranke g. učitelj Gosak primoran, poseči vmes ter popraviti napačno in dopolniti pomanjkljivo. Gosp. Gosak jih je potegnil iz zagate, kajti po Terglavovem govoru je nastala silna panika. Na svojo sramoto, misleč da je, g. Gosak zvezar, je kričal Pišek ves razburjen: „To je govornik! Ta zna . . .“ Tako se je shod silno ponesrečil in to bo za Terglava tem občutnejše po drugih krajih, ko zvedo, da ga niti domačini ne marajo. — Zdolšek pa je prišel drugi dan. Dvorana je bila polna, ljudje zelo navdušeni. Posebno jih je razvnel možati nastop drž. poslanca Robleka, ki je zbranim volilcem predstavil deželnozborskega kandidata Jože Zdolšeka. Nastop Zdolšeka so pozdravili hrupni klici: Živijo Zdolšek! in ko je razvijal mož svoj program, molčalo je vse in občudovalo junaški nastop in gladko besedo kandidata. S tem nepričakovano krepkim nastopom je bil na mah uničen ves upliv, katerega je mogoče prejšnji dan pri redkokaterih vzbudil kandidat Terglav. „Živijo Zdolšek“ je gremelo po dvorani in ko se je dala kandidatura na glasovanje, je bila enoglasno sprejeta. Tudi protiglasovanje se je predlagalo, a niti ena roka se ni dvignila. Krasno je govoril dalje dr. Božič in po dvehurnem zborovanju so se volilci razšli z eno samo mislijo: „Zdolšek je zmožen, on je naš! Edino njemu damo glasove in zmaga bo naša!“ — Sprejela se je tudi enoglasno rezolucija, s katero izražajo navzoči volilci svojemu drž. poslancu Fr. Robleku popolno zaupanje ter odobravajo njegov korak pri glasovanju proti nagodbi z Ogrsko.

Prememba posesti. Veleposestvo vdove Suppanz v Poljčanah je kupil Ljubljčan g. Zalokar za 120.000 K.

Požar. Pri Sv. Ani na Teharjih je pogorelo pri Neži Žoher p. d. Mehaček. Zgorela je hiša in gospodarska poslopja. Pogorelka je bila zavarovana. Celjski „tajč-fajerber“ je prišel slavadobitno na lice mesta, ko so se drugi že vračali s pogo-rišča.

Za obrambno delo narodnega sveta so poslali doslej prispevke le gg. dr. Barle, notar v Kozjem, 20 K, Davorin Lesjak v Rušah je nabral 12 K in Franc Pišek, odvetniški uradnik v Mariboru 15 K 50 v. Slovenci, kje je vaše rodoljubje?

Okrajno glavarstvo v Celju razpošilja na razne urade in stranke v novejšem času vedno več odlokov, dopisov, ki so na pisalnem stroju napravljeni. Opazuje se pa, da ti dopisi navadno niso od g. glavarja (oz. njegovega namestnika) lastnoročno podpisani, marveč da so zaključeni z na stroju napravljenim „Müller“ in da vrh tega še manjka na njih uradni pečat. Mi dvomimo, da ima taka listina potrebne znake uradne listine in vemo, da se med ljudstvom širi dvom nad pristnostjo takih publikacij, kot uradne publikacije. Zato bi bilo dohro, da se zopet povrne k lastnoročnemu podpisu ali vsaj k uporabi uradnega pečata.

Iz Šmarja pri Jelšah smo zvedeli, da sta občini trg in okolica sklenili slovensko uradovanje ter da nemške dopise od tukajšnjih državnih, šolskih in cerkvenih uradov nerešene vračate. Oba sklepa je, trškega šele po preteku enega leta, okr. glavar v Celju razveljavil, ker ni bila na vsopredn vabila za dotično sejo razpisana zadeva uradnega jezika, marveč se je sklepalo o tem med „slučajnostmi“. Trška občina je koj v novi seji pod vsopredno točko prejšnji sklep obnovila, proti razveljavitvi pa sklenila priziv. Župan je novi sklep prijavil glavarstvu, a to ga skoraj s povratno pošto zopet razveljavi in njegovo izvršbo prepove! Ta svoj ukrep utemeljuje z zavijanjem § 19. drž. osn. zakona, češ, ker so vsi avstrijski jeziki v javnih uradih enakopravni, ne sme občina nemških dopisov takih uradov nerešenih vračati, marveč jih mora zaradi njegove enakopravnosti s slovenskim jezikom sprejemati in reševati. Za okr. glavarstvo Celje potemtakem tudi nima znana razsodba državnega sodišča nobene veljave, vsaj pod novim glavarjem ne, kakor vse kaže. Zato bo treba gospodom v celjski vladni hiši priskrbeti od zgoraj malce posvetila, da bodo bolj razsvetljeni za veljavo in pravice našega jezika. — Zvedeli smo tudi, da je šmarska občina izročila to zadevo g. dr. Hrašoven, da jo vodi, če treba, skozi vse inštanice. Mi pozovemo vse obč. urade, kateri so že, ali šele bodo dobili od okr. glavarstva naš jezik zatirajoče ukrepe, da nam to nemudoma naznanjajo. Začeti se mora proti takemu postopanju najljutejši boj in to z vsemi sredstvi. — Okr. glavarstvu v Celju pa

dajemo tudi na drugem mestu primeren nauk, in zahtevamo, da nemudoma začne izvrševati najvišje odredbe. Pomni naj: občine niso zaradi uradov tukaj, ampak uradi zaradi občin t. j. prebivalstva, in § 19. drž. osnov. zakona ni pisan za urade, ampak za državljane t. j. za občine. Gospodje v celjski vladni hiši, spametujte se, prekličite svoje krivične odredbe, potem bo mir, drugače boj!

Blizu Št. Petra v Sav. dol. so našli traplo davčnega asistenta Klemenčiča iz Laškega trga. Ustrelil se je.

Pri vasovanju ubit. V Zibiki pri Šmarju so na Štefanovo zjutraj trije fantje ubili 24 letnega Antona Orača, ki je vasoval pri Ani Močnik. Ubijalce so zaprli.

V Lurd na romanje! Zopet bobnajo klerikalni časopisi in vabijo na daljno romanje v Lurd. Naše ljudstvo sicer toži o izredno slabih časih, za davke in za druge potrebe ni denarja, — in vendar bo ga stotine in stotine ljudstva imelo zopet za tako daljno pot. Iz srca bi privoščili vsakomur razvedrilno potovanje, toda romanje pod vodstvom duhovniških izkoriščevalcev, ki si iz takih romanj kujejo tisočake, naše ljudi duševno le še bolj ubija. Zato smo odločno proti njim, tudi če nas „Slov. Gosp.“ zopet proglasi za framazone.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so vsled truda g. Fr. Oseta na Pragerskem sklenili plačevati mesečni davek po 1 K sledeči tamošnji Slovinci: Fr. Oset, Jos. Kitek, Fr. Heber, Ivan Amalietti, Hinko Kapun, Ant. Vivod, Drago Viljem Salm, Jožef Kokl in Ivan Ruš.

Premeščen je iz Pragerskega v Radgono g. Franc Ljupša, žel uradnik. Vedno je stal vrlo na naši strani in je s svojim energičnim nastopom večkrat pokazal, kaj se more doseči za dobro stvar.

„Straža“, novi „narodni“ časopis klerikalcev, začne baje izhajati s 1. marcem.

Ljutomer. Poštar Knely je prestavljen od nas v Eggenberg.

Zadružna Zveza v Celju praznuje dne 21. t. m. svojo 25 letnico. V to svrhu je izšla 1. štev. „Zadruga“ t. l. v slavnostni obleki in prinaša zanimive podatke iz zadružnega gibanja na Slovenskem.

Zimsko kmetijsko šolo ustanovi in hoče vzdrževati okrajni zastop Šmarje pri Jelšah. Tako je sklenil v seji dne 30. dec. Predlog je stavil g. župan Ferline. Iskreno pozdravljamo to misel v prepričanju, da bo nameravana šola obilo koristila kmetijstvu v šmarskem okraju. Prepričani smo pa tudi, da bodo naši okrajni zastopi na Sp. Štajerskem sledili lepemu šmarskemu vzgledu!

Slovensko čebelarstvo društvo za Spodnji Štajer je zborovalo dne 28. decembra v Celju; danes šteje 20 podružnic s 500 člani. V l. 1907 se je ustanovilo 6 novih podružnic. Neorganiziranih čebelarjev je še okoli 1276 z 2207 panji. Društvo je imelo K 1413'20 dohodkov in koncem leta 198'50 K prebitka. Za prihodnje čebelarstvo leto se je izvolil predsednikom g. nadučitelj Tomo Kurbus iz Slivnice.

Pri občinskih volitvah v Laškem trgu so pri neudeležbi Slovencev bili izvoljeni seveda sami Nemci (pristna kri!), med njimi novi okr. sodnik Wagner, zoper katerega izvolitev pa se je vložil priziv.

4. ljudsko knjižnico je otvoril celjski odsek „Prosvete“ v ponedeljek 6. t. m. na Polzeli.

V Petrovčah je iz cerkvenega nabiralnika nekdo zopet ukradel 50 K. Oča Koren, pozor!

Višnjavas pri Celju. Čudni časi se nam bližajo. Naša prej vrlonarodna občina je prešla v klerikalno-nemškutarske roke. Kanonik Gregorec se je zvezal z narodno najdvomljivejšimi elementi in posrečilo se mu je tokrat vreči narodnega župana. Tisti kanonik Gregorec, ki so mu takratni narodni župani pripomogli do sedajnega mesta. Morda se spomni mož še tistih časov in morda ga bo spekla vest pri njegovi sedajni nevhaležnosti. Kanonik Gregorec je razdril mir v naši občini, on naj nosi posledice za boje, ki se bodo od danes v njej razvili. Prepričan naj bo, da ne bomo mirovali in da hočemo občino imeti zopet v odločno narodnih rokah. — Že danes pa odločno svarimo novo predstojništvo pred tem, da bi nastavilo za obč. tajnika vojniškega Kozipera, in upamo, da bo tudi kanonik Gregorec še toliko narodno čutil, da bo to svojim zvestondanim prepovedal.

Ptujski okrajni zastop je dal za nemško gimnazijo 2000 K, za nemško obrtno šolo 300 K

in še večje svote za razne nemške zavode! Proračun za l. 1908 pa znača 197.698 K 62 v, dohodkov pa izkazuje 59.145 K 26 v. Zato zviša doklade za 40%. Tako gospodarijo Ornič in kompanjoni z denarjem slovenskih kmetov.

Takozvana konservativna stranka se minolo nedeljo 5. t. m. vendar ni ustanovila. Upamo, da so njeni snovatelji sami prišli do prepričanja, da je boljše tako.

25 let. 87. pešpolk je slavil te dni 25 letnico obstanka in desetletnico imejiteljstva sedajnega imejitelja pl. Succovatija.

V Ločah dobe električno razsvetljavo. Priprave so že zvršene.

Šolske vesti. Nadučiteljem v Štorah je imenovan znani Cmerešek iz Loč; definitivni učitelj je postal: v Št. Vidu pri Ptujju g. Anton Kovačec, v Gornjem gradu g. Jožef Korban, v Hrastniku g. Miloš Roš, v Trbovljah g. Jože Velkavrh, definitivne učiteljice pa: v Rajhenburgu Štefanija Scheligo, pri Sv. Barbari v Halozah Ema Trstenjak, v Laporji Franciška Hribar, v Novi Štifti Štefanija Einspieler, v Podgorju Matilda Šmid.

S pošte. Poštar Jakob Šegula od Št. Ilje v Slov. Gor. je imenovan za poštarja I. razreda 4. stopnje v Grobelnem.

V kaznilnici v Mariboru je kaznenec Tomažič s kamnom ubil in nato še s pasom zadavil dosmrtnega kaznenca Miha Kranjca. To je že tretji Tomažičev umor. Prestati ima 32 let ječe.

V Spodnji Polekavi je pogorelo gospodarsko poslopje in nekaj živine posestnika Matevžu Pogorelcu. Zažgala je hudobna roka.

Slovenska čitalnica v Mariboru si je za poslovno leto 1908 izvolila svojim predsednikom zopet g. profesorja L. Koprivška.

V Pavlovcih pri Ormožu je umrl dne 30. m. m. posestnik Jože Kralj, star 52 let. Bil je član okr. zastopa in načelnik krajnega šolskega sveta.

V Radoslavcih pri Malinedelji je umrl dne 31. m. m. posestnik Hinko Štuhec, star 50 let. Bil je izobražen mož in je svoje dni mnogo dopisoval v razne liste, posebno v „Edinost“. Objavil je mnogo narodnih pravljic.

Živinske kuge na Spodnjem Štajerskem. V Braslovčah, v Ljubnem in Žalcu ter v Ložiču v ptujskem okraju: s rab. — V Čagoni, Slov. Bistrici (mariborski okraj) ter v Globokem, Kape- lah, Zakotu in na Bizeljskem: svinjska kuga.

Imenovanje. Naš štajerski rojak iz Rogaske Slatine g. dr. Fr. Kidrič je imenovan praktikan- tom v c. in kr. dvorski knjižnici na Dunaju. — Naše čestitke.

V Svetini pri Celju si je zlomil nogo tam. šolski vodja g. Ožbalt Pustišek. Namestuje ga g. Juro Kislinger iz Celja.

Občinski tajnik v Žalcu, znani Zupanc, je zopet začel nganjati neumnosti. V odločnem nasprotju z veliko večino žalskega prebivalstva, od katerega živi, je začel zopet si pete brusiti za klerikalnega kandidata. Po bojnih posvetovanjih z Jančičem jo je včeraj odkuril v Petrovče agitir. Čudimo se, da slavno županstvo zdržuje človeka, ki dela proti volji občanov, dasi občani odločno zahtevajo, da se ga odstrani. Mož naj bo ali miren, ali pa naj gre v službo kakega žup- nika. Mi napredni Žalčani pa takega hujšaka ne trpimo na takšnem mestu.

Trbovlje. V soboto dne 4. t. m. so naši vrli občinski odborniki izvolili trboveljskim županom šolskega ravnatelja in c. kr. okr. šol. nadzornika g. Gustava Voduseka, njegovim namestnikom pa g. Ivana Kramarja, kar je pri vseh zavednih Trboveljčanih in Hrastničanih vzbudilo največjo za- do/oljnost. Ob tej priliki se je posebno izkazalo naše gasilno društvo, ki je v zvezi z godbo paz- niškega in delavskega podpornega društva prire- dilo v nedeljo, 5. t. m. zvečer novemu županu serenado, med katero je g. podžupan Iv. Kramar kot načelnik gasilnega društva čestital častnemu članu k temu imenitnemu dogodku. — Med stre- ljanjem topičev se je prikazal g. župan, se za- hvalil za burne ovacije, ki po njegovih mislih veljajo celemu obč. odboru, ter obljubil s pomočjo tega delati najuspešneje za blagor občine ter se s tem izkazati hvaležnega svojim volilcem, ki so ga posadili na županski stol.

Čitalnica na Vranskem se je spremenila v javno ljudsko knjižnico.

Št. Jurij ob j. ž. Dne 29. decembra je umrla tukaj po kratki bolezni v 78. letu svoje starosti ga. Marija Gračner, mati velepos. Štefana Grač- nerja v Kranjčicah pri Sv. Jurju ob j. ž. Pokoj- nica je bila velika dobrotnica ubogih.

Vransko. Občini trg Vransko in Jeronim sta sklenili uradovati v prihodnje izključno le v slovenskem jeziku. Naj kmalu stori tako občina Prekopa.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Nemški narodni svet za Kranjsko so Nemci te dni ustanovili.

Deželnozkorske volitve na Kranjskem so predurmi in klerikalci se že z vso njim lastno žilavostjo pripravljajo nanje. V vseh okrajih (kmečke in mestne skupine) postavijo svoje kandidate. Napredne stranke še do danes še malo gibljejo.

Živnorojski nadzornik pri c. kr. kmetijski družbi kranjski je postal g. Adolf Ribnikar, dozaj živnozdravnik v Šmarju na Štajerskem.

Petindvajsetletnico svojega političnega delovanja slavi v nedeljo, dne 12. t. m. drž. poslanec istrski g. Matko Mandić. Oficijalna slavnost, ki jo prirede primorski Slovenci in Hrvatje svogemu dolgoletnemu prvoboritelju, se začne naznanjeni dan dopoldne s svečano matinejo s prologom in slovestno izročitvijo častnega dara. Po tej slavnosti se vrši banket v hotelu „Balkan“. Gospodu slavljencu najprisrčneje častitke!

Gospodarski paberki.

Karbolinej uničevalec drevesnih škodljivcev.

Priobčnje Radovan Mejovšek, učitelj v Reki p. Hočah.

Raznoteri so škodljivci, ki napadajo in uničujejo sadno drevje. Od leta do leta se razširjajo tudi v tiste kraje, kjer jih je bilo doslej le v malem številu, v velikih množinah; čimdalj več jih je. V mnogih krajih vničujejo od leta do leta brstje, veje, debela, cvetje, listje in sadje, da so posledice ostale vidne za več let. Zastonj so ugibali sadjerejci, kako preprečiti pogubno delo škodljivcev na najcenejši način! Ali vsa prizadevanja so bila zaman. Po naključju je spoznal neki vrtnar na Nemškem, kako upliva karbolinej na sadno drevje. Pri popravljanju vrtnega plota so delavci ograjo namazali s karbolinejem. Izmed njih pa eden za šalo pomaže po bolnem pritlikovcu. Vrtnar delavca hudo pokrega. Mine spomlad in glej čudo, prej bolehalo drevo ozeleni ko še nikoli in raste čvrsto. Vrtnar se čudi in poskusi isto še na drugih bolehalih steblih. In glej, vsem je karbolinej ugajal, vsa so se poživila. Čudotvoren učinek karbolineja je naznanil veččakom in ti so poskuse nadaljevali. Prišli so do spoznanja, da je in bode karbolinej vesoljno sredstvo zoper vse drevesne bolezni. Pa tudi kot najboljša in najcenejša obramba zoper vse škodljivce. Sedaj najhujše učinkujoči pa so krastavica (fusikladium dendritikum in pyrinum), krvna uš in drevesni rak. Kako se uporabi karbolinej zoper te bolezni, hočem predočiti, ker je zimski čas najpripravnejši čas. Poprej pa hočem gornje škodljivce kratko označiti.

Kakor hitro na spomlad drevo ozeleni, se pokažejo čestokrat na listih pege svetlo- do temnosive barve, ki se tekom rastja večajo in večajo. Tudi se rob listja posuši in dobi usnjasto barvo. Ta prikazen se rada razširi na sad, ki se popači in ostudi, da nima nobene vrednosti več. Posebno se širi bolezen v deževnih letih. Pravimo: Sad je krastav all garjav. Ta bolezen je fusikladij, ki popada hruške in jablane. Torej hruškovi in jabolčni krastavec.

Krvna ušica je živalica, ki se redi le iz hranilnih sokov in se vgnezditi tam, kjer je skorjica mlada in nežna. Največ na mladikah, v brstju in razpoklinah stare skorje in tam, kjer drevesni rak obdeluje deblo in veje. Na mestu prevrta s sesalom lubad in se masti s sokom. Njen zadek je kosmat od belih ščetinic, vsled česar že daleč spoznaš tega škodljivca. Če ga stisneš, se ti prst porudeči kakor kri; od tega ime krvna uš.

Sadno drevje, ki je pregloboko in v močvirno zemljo vsajeno, oboli na drevesnem raku. Skorja razpoka do lesa in postane gobasta. Razjeda v jedromer in naredi se goste kepe ali bule. To bolezen zaslediš pogostokrat. Polagoma prehaja rak z ene veje na drugo, od drevesa na drevo in popade staro in mlado. Veje in deblo se osuše in drevo je uničeno.

Te bolezni odpraviš najbolje po zimi; kako, izveš v sledečem. Le potrpi!

I. Kemijsko pripravljen karbolinej za sadno drevje.

Odkar se je priporočal karbolinej v obrambo sadnega drevja, so razne tovarne na Nemškem kemijsko pripravile karbolinej. Najboljše in najčistejše so pripravile iz sledečih tovarn: L. Weber, Mainz, pod imenom „Arbolinum“, B. Lohse & Rothe, Dresden, Rosenstrasse 43, pod naslovom „Lohsol“ in R. Avenarius & Comp., Berlin C., Kaiser Wilhelmstrasse 37. — Od teh tvrdk se je karbolinej preizkusil ter se je obnesel vrlo dobro. — Na različne načine so odstranili skorji, lubadu

in toku hranilne snovi škodljive tvarine in so s tem dobili pripraven karbolinej kot obrambno sredstvo. (Tudi na debelo tekoči karbolinej, ki ga dobiš po štacunah, je deloma za uporabo in ne škoduje kakor ceneja karbolova kislina.)

Tako pripravljeni karbolinej se dobi po sledeči ceni; L. Weber, Mainz:

od 25—50 kg po 50 pfen. ali 60 vin. avstr. velj. po 200 kilogr. à 40 " " 48 " " " " v sodih.

II. Kakšna razlika je med navadnim in kemijsko pripravljenim karbolinejem.

Navadni karbolinej, ki ga dobiš po naših trgovinah, je težko razkrojiti, ker tudi pri najpazljivšem mešanju vendarle ostaneje mastna očesa; to pa za škropljenje ni dobro. Tudi ga smeš domešati samo z zagreti vodi, ker se ti drugače sesede kakor kri. To sta velika nedostatka navadnega karbolineja.

Kemijsko pripravljen karbolinej se popolno zmeša z mrzlo vodo in ne zapuša nobenih oces. Če tak karbolinej priliješ mrzli vodi, se naredi žajfnici podobna tekočina, ki je za škropljenje izborna. Tudi ne zapuša, če je suho, nobenega sledu. Ravnotako se da zmešati kakor mleko in kava.

Mastna očesa pri zmesi so delala marsikatero preglavico, ker se je razpršilnik na cevi večkrat zamašil, tega pa pri tem karbolineju ni. Na kak način so to tvrdke dosegle, je njih tajnost. Le kemik zamore po preizkusih to najti. Tudi našinci naj bi to poskusili doseči, da ne bode treba karbolineja uvažati.

III. Kdaj je najpripravnejši čas?

Po zimi, ko največje delo počiva, je najugodnejši čas. Karbolinej se škropi na deblo, veje in brstje. Popkom ne škoduje na noben način. Škropi se od meseca novembra do meseca marca kakih 4 krat v malo okuženih nasadih, 6—8 krat pa v nasadih, kjer imajo škodljivci svoje torišče in zavetišče. Škropi se le v mirnih in toplih zimskih dneh, nikar pa v mrzlem vremenu, v dežju ali snegu, ali pa o vetrovnem dnevu. Če je vreme zelo mrzlo, tedaj karbolinej zmrzne na škropljenih mestih.

Po zimi tudi lahko dobiš v ta namen delavce.

IV. V kolikem razmerju se naj prilije pripravljen karbolinej?

Če škropiš od meseca novembra do meseca marca, naj znaša prilitek 10% vode. Vodo naliješ kar od studenca v škropilnico, pa le toliko, da še ena četrtina posode ostane nedopolnjena.

Na 10 lit. vode se dolije 1 lit. karbolineja
" 15 " " " " 1'5 " "
" 20 " " " " 2 " "

in tako naprej.

Prilitek karbolinej (kem. očiščen) se razblini v mrzli ali topli vodi in se da popolnoma zmešati. (Točka II.)

V. Priprave za škropitev.

Škropiš lahko tudi z našo škropilnico za peronosporo. Nedostatek je ta, da ne nese v višino 3—4—5 m (dorastlo drevo pa presega višino 5 m), če hočeš, da se ti zmes razprši kakor pršavica. Gosti curek gre tudi višje, pa ne dosežeš zaželjenega smotra in tudi potrata je obilnejša. Ta nedostatek se je brzo odpravil.

Tovarna bratje Holder in Metzinger (Württemberg) je sestavila nalašč zato sesalko (pumpo), ki jo delavec nosi na hrbtnu, a vendar ž njo ročno in hitro škropi. Urejena je takole: kotel drži 20 litrov; ima vmontirano sesalko (pumpo) in manometer t. j. merilo razpenjavosti plinov in parov. Zraven 4 m dolgo cev iz trstja (bambus), ki je zelo lahka in priročna. Na koncu cevi je razpršilnik na drobno. S to-le sesalko (pumpo) je mogoče škropiti najvišja sadna drevesa (10 m) vprek in povprek. Za pritlično drevje se dobi cev po 1 m dolgoti.

Škropilnica stane 57 Mark t. j. 34'20 fl. ali 68'40 K.

Cenik se dobi zastonj in naročilu je priložen natančen navod, kako je z njo ravnati.

VI. Kakšen je učinek na škropljenem drevesu?

Glivice ali trosje, po katerih se razširja fusikladij ali krastavica, prezimujejo deloma v zemlji, odkočer na spomlad potujejo na drevje, deloma tudi v posebnih ležiščih na skorji, deloma na listju sadnega drevja. Ko drevo ozeleni, pa potujejo v nezmernih množinah na drevje.

Ležišča na drevju se s škropljenjem uničijo takoj; treba pa je večkrat škropiti. Glivice, ki pa potujejo na drevje, se vsedejo in karbolinej jih uniči.

Po skorji nastanjene bube, gosenice in jajčice se pomore, kakor hitro jih zadene škropljenje. Golazen, ki se seli na spomlad na drevje, hitro zavoha karbolinej in se obrne od drevja, ker ji je duh zopern.

Raka na drevju vsikdar pošteno oškropi, s tem uničiš njegovo razjedanje, Na nizkih vejah in po debelu pa namaži z zmesjo.

VII. Ali karbolinej škoduje drevju?

V vrtu je na krastavici bolehalo hruška Lojza Avranžka. Meseca februarja leta 1907 sem jo oškropil z navadnim karbolinejem. Na spomlad je ozelenela in cvela. Tekom rastja nisem opazil nebenega škodljivega učinka; listje prej blede, nezdravo zeleno je bilo temno in čvrsto, cvetni popki so se odprli in cveli veselo in sadja tudi

ni zmanjkalo. Enak učinek sem videl na zlat rajneti, ki v vlažnih letih kaj rada trpi na krastavici.

Tudi pomologi in veščaki in vrtnarji na Renskem, v Württembergu, na Saksonschem, v Hamburgu, v Erfurtu itd. so označili najlepše uspehe s škropljenjem karbolineja. Tudi vrtnarica g. Eli Weydeman v Buenos Aires (Južna Amerika) omenja neprecenljive uspehe.

VIII. Ali je mogoče škropljenje povsod vpeljati?

Sadjarske zadruge in kmetijske družbe v gori omenjenih deželah so nabavile 1 do 2 škropilnici Holderjevega sistema. Vsak član je k letnini dodal prispevek za nabavo škropilnice in kemijsko pripravljenega karbolineja, ker stane na debelo kupljen mnogo manj. 2—3 delavci, najeti od zadruge, so sistematično škropili sadno drevje od sosedo do sosedo, od občine do občine. Karbolinej so dovažali v zaprti posodi na vozičku. Tako sistematično škropljenje se vrši tudi sedaj in ob lepih dneh novembra.

Uspeh je bil sijajen. Drevje zdravo, listje temnozeleno in čvrsto, cvetja obilo in sadje čisto, kar je najvažnejša reč. Na dan so sprejeli delavci odškodnino plačano od posestnika in hrano.

Izborno bi bilo, če bi kaka imovitejša kmetijska podružnica ali posameznik to preskusili in se sami prepričali.

S tem zaključim. O pravem času še oznamim, kako škropiti s karbolinejem po letu proti različni golazni, kako ustaviti in preprečiti smolni tok pri breskvah in škropiti proti golazni za sadne grmiče (ribež, kosmačeje itd.)

Opozarjam pa strogo, da je tako škropljenje le za hruške in jablane, za breskve ne; za te mora biti zmes drugačna.

Opisana priprava velja le za kemijsko pripravljen karbolinej, ne za navadni karbolinej.

Prosim tudi razne kmetijske liste, da članek ponatisnejo!

Cena jaje na dunajskem trgu dne 7. januarja 1908.

jajca v zabojih	à 22 kom. po K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 23 " " K 2'—
II-da " " "	à 24 " " K 2'—
Nižje in gor.-avstrijska	à 26 " " K 2'—
I-ma štajerska jajca	à 22 " " K 2'—
II-da " " "	à 23 " " K 2'—
I-ma moravska " "	à 23 " " K 2'—
II-da " " "	à 25 " " K 2'—
Šleska jajca	à 26 " " K 2'—
Hrvaška " "	à 23 " " K 2'—
Slavonska jajca	à 24 " " K 2'—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 120
I-ma banatska jajca	à K 117
zgoranjeogrška " "	à K 115
I-ma sedmograška sortirana	à K 119
I-ma " nesortirana	à K 115
bosanska jajca	à K 114
I-ma bolgarska jajca	à K 116
II-da " " "	à K 112
I-ma srbska " "	à K —
I-ma gališka jajca sortirana	à K 111
I-ma " nesortirana	à K 106
I-ma ruska " "	à K 118
II-da " " "	à K —
I-ma srednja jajca	à K 98
I-ma mala " "	à K 89

Razne novosti.

Starši umorili svojega sina. Blizu Budimpešte so našli ubitega bogatega posestnika Penczila. Preiskava je dognala, da so ga ubili njegovi lastni starši v družbi z njegovo ženo, da se polaste njegovega premoženja.

Milijon kron za mestne reveže je zapustil mestu Velikemu Varadinu arhitekt Rimanoci.

Pes za 200.000 mark. Pri razstavi psov v Londonu je bil razstavljen majhen pes pekinske pasme, ki je bil cenjen na dvestotisoč mark.

Krokodil požrl ministra. Justični minister angleške kolonije v Natalu se je udeležil lova na krokodile na reki Kazacu, prišel je preblizu zverine, ni se je mogel obraniti, zgrabila ga je in požrla.

Oderuh. V Budimpešti so zaprli oderuha Leopolda Ernsta, ki je posojeval denar na visoke obresti. Posodil je 1000 K in zahteval za povračilo 2400 K. Uničil je s svojim ravnanjem neštivilno ljudi.

Sadno drevo v istem letu prineslo dvakrat sadje. Večkrat smo že čitali o kakem drevesu, ki je cvetelo dvakrat v letu, redkokedaj se pa primeri, da bi drevo dvakrat rodilo sadje. Posestnik G. Kuhovski v Šimicu ima na svojem vrtu hruško, ki rodi iz drugega cvetja. Na hruški je 17 sadežev, ki imajo velikost golobjih jajc, pa menda ne bodo dozoreli.

250 kilometrov dolga železniška proga sredi oceana. Ameriška vlada zida železnico, ki bo vezala južni del polotoka Floride z vojno luko Rej Vest, ki je oddaljena 250 km od Floride. Med Florido in Rej Vestom je mnogo majhnih otočkov, ki bodo služili kot naravne opore za železniški most. Kjer jih ni, se bodo postavili kar celi bribi iz kamena, ki ga dovažajo na 150 ladijah. Železnica hitro napreduje in bo zgotovljena v dveh letih.

Siromaštvo na Dunaju. Ogrevalnice na Dunaju so vedno polne. Tekom štirih tednov je iskalo 327.522 siromakov — za 24.910 več kot lansko leto ob istem času — zavetja pred zimo in gorke hrane. Oseb, ki nimajo prenočišča, je prišlo v ogrevalnice 14.288, torej za 961 več kot lansko leto.

Veliko dejansko rodoljubje. Češki arhitekt Mihajl Zejer, bratranec nedavno umrlega pesnika Zejerja, je zapustil vse svoje imetje v dobrodelne namene. Glavno volilo v znesku 300.000 K je volil pokojnik za ustanove ubogim in izvrstnim slušateljem češke tehnike v Pragi, brez razlike na stroko tehniških študij, 50.000 K deželnemu podpornemu društvu za pljučne bolezni, 10.000 K zavodu za slepce v Pragi, 38.000 K za podporo ubogih slušateljev češke narodnosti na državni trgovski šoli in še več drugih manjših volil.

Nesreča na morju. Hamburški parnik „Turbo“ se je potopil med vožnjo iz Baku s 4600 tonami petroleja. Moštvo se je rešilo.

Petrolej se zopet podraži. Avstrijski čistilci petrolejae zopet zvišajo ceno za pol krone, t. j. na 27 K.

Zaradi trpinčenja se je pri prvem brambovskem polku v Budimpešti od jeseni ustrelilo šest vojakov.

Svojega 88 letnega očeta je ubil s sekuro blizu Osnabrucka na Nemškem kmet Majer, potem pa se obesil.

Jubilejno svetinjo, za kmečke župane je ustanovil nižjeavstrijski deželni zbor. Svetinje se razdele že ta mesec ter jih bodo nosili župani okoli vratu na traku v deželnih barvah.

Krivo klanje delavcev. V Inquiqueju na Cilenskem so delavci v solitarskih rudnikih štrajkali ter šli skupno proti mestu, nad 10.000 oseb. Vojaki so jih pričakovali s puškami na stroj. Prve vrste delavcev so bile takorekoč pokošene. Mrtvih je nad 1000, ranjenih pa nad 600 delavcev.

Za legarjem je zbolelo na Dunaju pretekli mesec 35 oseb. Vzrok bolezni je baje uživanje sirovega mleka.

Društvene vesti.

„Celjsko pevsko društvo“ ima v ponedeljek, dne 13. januarja zvečer ob 8. uri v mali dvorani „Narodnega doma“ pevsko vajo, h kateri so vsi gg. pevci nljudno vabljeni.

„Slovensko delavsko podporno društvo v Celju“ ima v nedeljo, dne 12. januarja ob 3. uri popoldne v društveni gostilni svoj občni zbor. Z ozirom na zelo važno točko glede gostilne se vse društvenike, posebno zunanje opozarja, da se polnoštevilno in točno udeležijo zborovanja.

Šentpavelska godba koncertira na vabilo Celjanov v soboto, dne 11. januarja t. l. ob 7. uri zvečer v gostilni „Stadt Graz“. Med godbenimi točkami poje možki zbor po dr. Schwabu. Bajuku in Žirovniku harmonizirane narodne pesmi. Vabljeni ste ljubitelji narodne pesmi in godbe. — Vstopnina prostovoljna. — Za najboljšo postrežbo jamči gostilničar.

Žalec. V nedeljo 12. t. m. zvečer ob 8. uri prirede žalski diletanti v Hodnikovi dvorani predstavo-tridejanko „Prvi“.

Polzela. V nedeljo, dne 12. januarja t. l. koncertira Šentpavelska godba ob 4. uri popoldne v gostilni gospoda Cimpermana.

Narodna čitalnica na Vraskem ima v ponedeljek, dne 13. t. m., ob 5. uri popoldne v društveni sobi pri Sentaku svoj redni občni zbor. Z novim letom otvorila se je javna knjižnica, katera je vsakomur na razpolago ob nedeljah in praznikih od 1. do 2. ure popoldne. Odbor.

Za Ciril-Methodovo družbo. G. R. Pevec, trgovec v Mozirju je poslal velik zavitek rabljenih poštних znamk družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Družba pričakuje iz starih poštних znamk kakor tudi iz stanjol-papirja gmotnih dohodkov.

Šostanj. Tykaj se vršijo velike priprave za trodejansko opereto „Črevljar baron“, ki se bode uprizorila v soboto, dne 8. svečana t. l. Opozarjamo že danes na to igro, polno zdravega humorja, ter prosimo vsa sosedna društva, da se blagovolijo ozirati na to prireditev.

V Novicerkvi pri Vojniku se vrši v nedeljo, dne 12. prosinca, ob 3. uri popoldne ustanovni občni zbor izobraževalnega društva v gostilni gospe Krivec. — K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Občni zbor čitalnice v Brezicah se vrši v torek, dne 14. t. m., ob 8. uri zvečer v „Posojilnici“ po običajnem sporedu.

Vabilo na občni zbor „Posavske podružnice „Slov. plan. društva“ v Sevnici“, vršec se na dan 12. prosinca t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Fr. Simončiča v Sevnici. Spored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Izvolitev novega odbora. 5. Predlogi in naveti. 6. Prosta zabava. Na obilno udeležbo vabi odbor.

„Kmetijsko bralno društvo pri Mali Nedelji“ ima svoj redni občni zbor dne 12. t. m. po večernicah pri gosp. Rautša. K obilni udeležbi vabi odbor.

Murski Sokol v Ljutomeru ima svoj redni občni zbor z običajnim sporedom v nedeljo dne 12. januarja t. l. popoldne ob 3. uri pri g. Fr. Seršenu. Dolžnost je, da se udeležijo vsi člani. Nazdar!

„Slov. čitalnica“ in „Bralno in pevsko društvo Maribor“ priredita v nedeljo, dne 12. prosinca t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ igro „Zaklad“, narodni igrokaz v štirih dejanjih.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal g. I. Perdan v Ljubljani prispevek od družbinih vžigalic za IV. četrtletje 1907 znesek 1.500 K.

Imam

10 6-1

20 hektl. domačega pristnega vina

katerega bi rad prodal. Vino zamenjam tudi za par volov. Oglasite se pri meni.

Franc Pirman.

Topole, pošta Rogatec-Slatina.

Hranilnica in posojilnica v Gotovljah, pošta Žalec

obrestuje od 1. januarja 1908 hranilne vloge

po 5%

Uradni dan je vsako nedeljo in vsak četrtek dopoldan.

228 2-2

Načelstvo.

Spričevalo.

Spodaj podpisani potrjujem sledeče: Gosp. Anton Arčan, stavitelj umetnih mlinov in žag pri Sv. Jurju ob j. ž., napravil mi je mojo žago z dvema gatroma, ednim seko-larjem, z mlinom na dva para kamnov, mlatilnico in slamoreznico itd. vse na vodno silo, vse po najnovjšem modernem sistemu; vsled tega sem mu toplo hvaležen za njegovo izborno delo in ga vsakomur v tej stroki toplo priporočam.

OKONINA, 15. kimovca 1907.

Ignac Zavolovšek,
velepos. v Okonini v Sav. dol.

Franc Kropušek
krojaški mojster

v Bočni pri Gornjemgradu, hiš. štev. 115

išče oz. sprejme izvežbanega krojaškega pomočnika. — Nastop službe je takoj.

1-1

Neveste

in ženini ku-pijo najbolje in najceneje v trgovski hiši

R. Stermecki
Celje.

6 52-2

Svoji k svojim!

167 16-15

Franjo Bureš

urar, očalar in zlatinar v Mariboru

Tegetthofova ulica štev. 33.

priporoča sl. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, daljnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let. Vsi popravki se točno in hitro izvrše.

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, slav. učiteljstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejše oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v kratkem času okusno in ceno. —

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 CELJE Schillerjeve ulice št. 3

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne diplome. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, beleto, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spevedne listke, razglednice hranilne in za-drušne knjižice ter sploh vse v ti-skarsko stroko spadajoče stvari. —

Zastopniki

se sprejmejo proti visoki proviziji, ki bi prodajali blago, katero v velikih množinah rabijo **razpošiljalne tvrdke** (eksporterji, lekarinarji, vinski trgovci, sadne zadruge itd.) To blago se izvanredno lahko proda, in ga morejo prodajati vse vrste zastopniki in si s tem zaslužijo lep postranski zaslužek. — Prijave je pošiljati na „Narodni List“ pod šifro „V. 20“.

11 6-1

Obrtniki! Pozor!

Lep stavbeni prostor, 3000 kvadrat metrov zemlje, **je naprodaj**; najbolje bi ugajal kakemu peku, mesarju ali trgovcu, ki je obenem vinski trgovec, kjer bi si še lahko lep denar zaslužil: pa podjetnik se ne sme hudobnih jezikov ali nasprotnikov ustrašiti, keč obrtnik ne bo nikdar drugemu priporočal: tu se naseli.

Razun tega ste

dve lepi vili z vrta naprodaj

najbolj sodijo za privatne ali v pokoju živeče. — Več pove **Jos. Fr. Skasa, vrtnar**, pošta Rečiškavas na Paki.

12 3-1

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

7 52-2

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

na občinske urade krajne šolske svete, učiteljsvo, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 26

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago. Solidna in točna postrežba.

V slovo!

Ob slovesu iz dragega mi St. Jurja jemljem slovo od vseh napredno-mislečih prijateljev in tovarišev ter tudi kot odbornik kraj. odbora narodne stranke, tajnik Sokolskega odbora, in želim vsem še zanaprej mnogo uspehov pri narodnem delu v novem letu.

Zdravko Turin.

Kupujte Narodni kolek!

Kupi se hiša

pripravna za trgovino blizo cerkve. Naslov pove uredništvo tega lista.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah.

52-1

8 18-2

Ljutomerčana

zajamčeno pristno vino le iz ormoškega okraja raznih letnikov ima **veliko množino** po nizkih cenah **na prodaj**

Kletarsko društvo v Ormoži.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

„Kmečke hranilnice in posojilnice v Petrovčah“

ki se bode vršil

v nedeljo 19. januarja 1908, ob 9. uri dopoldan v uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Čitanje revizijskega poročila Zadružne zveze.
3. Odobrenje računskega zaključka.
4. Slučajnosti.

13 1

Načelstvo.

SINGER-jevi šivalni stroji

za vse mogoče namene ne le za obrtne, temveč tudi za vsa družinska šiviljna dela se dobijo le pri nas.

Pazite na to, da se kupuje le v naših trgovinah.

Naše trgovine poznate vse po tej sliki.

POZOR! Vsi drugi šivalni stroji pod imenom SINGER, po drugih trgovinah so sestavljeni po našem starejšem sistemu, kateri pa daleč zaostaja za našimi novjšimi sistemi družinskih šivalnih strojev v konstrukciji, zdatnosti in vzdržljivosti.

SINGER Co., akc. družba za izdelovanje šiv. strojev
CELJE, Kolodvorska ul. 8. Podružnice v vseh večjih mestih.

Prekrasno, dobičkanosno

veleposestvo

v najlepši legi med okrajno cesto, železnico in Savo. Zemljišča merijo okoli 120 oralov in obstoje iz 78 oralov gozda, 30 oralov sadonosnikov in 22 oralov zelo rodovitnih njiv, na katerih se zdaj tudi deželna trsnica nahaja.

2 3-1

Veliko gosposko poslopje, dve veliki postranski poslopji, obokani hlevi, kovačnica, kozolec itd., vse v dobrem stanu. — Opravljena, dobro vpeljana **gostilna**, opremljene sobe za tujce, zelo dobičkanosen brod čez Savo, bogat živ in mrtev inventar, poljedelski stroji, krme in žita je zadosti. — Vknjižena je le hranilnica za 34.000 K. Cena 80.000 K. Po bližje poizvedbe se je obrniti na **Franceta Rumpretha v Krškem.**

MISLITE NA „NARODNO ZALOŽBO“!

Vijudno vabimo k pristopu k „Narodni založbi v Celju“. Deležil so po 100 K, 20 K, ali 10 K. Vsak narodnjak bodi član te zadrage. Pristopni list in pravila se vsakomur na njega željo vposljejó. Načelstvo „narodne založbe“.